

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a treia

Cauza UNGUREANU împotriva ROMÂNIEI

(cererea nr. 23354/02)

Hotărâre

Strasbourg

9 noiembrie 2006

Această hotărâre va deveni definitivă în condițiile definite la articolul 44 § 2 al Convenției. Poate suferi modificări de formă.

În cauza Ungureanu contra României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția a treia), reunită în camera formată din:

Domnii B.M. ZUPANCIC, președinte,

J. HEDIGAN,

C. BIRSAN,

Doamna A. GYULUMYAN,

Domnii E. MYJER,

DAVID THOR BJORGVINSSON

Doamna I. ZIEMELE, judecători

și Domnul V. BERGER, grefierul secției,

După ce a deliberat în camera de consiliu din 19 octombrie 2006,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 23354/02) îndreptată împotriva României prin care doi cetățeni ai acestui stat, Domnul Andrei Ungureanu și Doamna Cornelia Mariana Ungureanu (“reclamanții”), a sesizat Curtea la data de 3 iunie 2002 în temeiul articolului 34 al Convenției de Protecție a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (“Convenția”).

2. Reclamanții au fost reprezentați de A. Vasiliu, avocat în București. Guvernul român (“Guvernul”) este reprezentat de împuternicitul său, Doamna R. Rizoiu, apoi de Doamna B. Rămășcanu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. Cererea a fost repartizată secției a treia a Curții (articolul 52 § 1 al regulamentului). În cadrul acesteia, camera însărcinată să examineze cauza (articolul 27 § 1 al Convenției) a fost constituită în conformitate cu articolul 26 § al regulamentului.

4. La data de 24 iunie 2005, președintele celei de-a treia secții a decis să comunice cererea Guvernului. Prevalându-se de articolul 29 § 3 al Convenției, ea a decis că vor fi examinate în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

5. Atât reclamanții cât și Guvernul au depus observații scrise asupra fondului cauzei (articolul 59 § 1 al reglementării).

DE FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE SPEȚEI

6. Reclamanții s-au născut în 1942 și respectiv în 1945 și locuiesc la New York.

7. La 7 noiembrie 1974 părinții primului reclamant i-au dăruit un teren pe care reclamanții au construit un apartament (“apartamentul nr. 3”). Apartamentul este situat la etajul doi al casei situate la nr. 15, în str. Dr. Eugen Iosif, la București și este format din trei camere și din terenul aferent de 180 m².

8. La data de 10 septembrie 1986 statul a confiscat, în temeiul decretului nr. 223/1974, jumătate din apartament. La data de 13 mai 1987 statul, invocând același decret, a confiscat cealaltă jumătate.

1. Acțiune în revendicare

9. În 1993 reclamanții au sesizat judecătoria sectorului 5 București cu o acțiune în revendicare a bunului.

10. Printr-o sentință din 7 iulie 1995, judecătoria a respins acțiunea reclamanților, considerând că statul era adevăratul proprietar al bunului, din cauza efectului constitutiv de proprietate al decretului nr. 223/1974, în urma emigrării reclamanților. Reclamanții au înaintat apel împotriva acestei sentințe.

11. Printr-o decizie din 23 ianuarie 1996, tribunalul București a respins apelul reclamanților datorită neplății taxei de timbru. Această decizie a fost confirmată printr-o hotărâre din 8 martie 1996 a Curții de apel București.

2. Cerere administrativă

12. La 20 iunie 1996 reclamanții au cerut comisiei de aplicare a legii nr. 112/95 (“comisia”) restituirea în natură a apartamentului nr. 3.

13. Printr-o decizie administrativă din 23 octombrie 1996 comisia a acordat reclamanților o despăgubire în sumă de 24.846.348 lei românești (ROL), adică în jur de 6.692 euro (EUR) pentru bunul lor.

3. Vânzarea apartamentului nr. 3

14. La data de 30 septembrie 1996 societatea "C", administratorare bunurilor imobiliare ale statului, reprezentată de F.V., directorul său general, a vândut apartamentul în litigiu lui F.V. (aceeași persoană cu reprezentantul societății "C") și lui F.N., soția acestuia.

4. Contestarea deciziei administrative

15. În 1996 reclamanții au sesizat judecătoria sectorului 5 București cu o contestație împotriva deciziei administrative din 23 octombrie 1996. Ei cereau restituirea în natură a apartamentului și interdicția vânzării bunului lor locatarilor.

16. Printr-o sentință din 27 ianuarie 1997 judecătoria sectorului 5 București a respins acțiunea reclamanților ca neîntemeiată. Judecătoria a considerat că reclamanții nu îndeplineau condițiile prevăzute de legea nr. 112/95 pentru restituirea bunului în natură.

17. La apelul reclamanților, pe data de 31 octombrie 1997, tribunalul București a casat sentința și a anulat decizia administrativă în privința acordării unei despăgubiri, a ordonat autorităților administrative să restituie reclamanților apartamentul în natură și a respins cererea lor privind interdicția de vânzare. Tribunalul a considerat că statul nu deținea un titlu valabil asupra bunului revendicat. În lipsa recursului, această sentință a devenit definitivă. La 6 aprilie 1998 Primarul municipiului București a ordonat restituirea în natură a apartamentului.

5. Cerere de revizuire și contestare în anulare

18. Pe 17 septembrie 1998, în urma unei cereri de revizuire formulată de Primăria București, tribunalul București a casat hotărârea din 31 octombrie 1997, pe care el însuși a pronunțat-o, din cauza existenței sentințelor contradictorii.

19. Printr-o hotărâre din 9 februarie 1999, la recursul reclamanților, Curtea de apel București a casat sentința din 17 septembrie 1998 pe motiv că cererea de revizuire formulată de primărie era tardivă.

20. Printr-o hotărâre din 14 septembrie 1999, Curtea de apel București a declarat inadmisibilă cererea de contestare în anulare formulată de primărie împotriva hotărârii din 9 februarie 1999.

6. Acțiune în anulare a contractelor de vânzare

21. Printr-o acțiune înaintată pe 29 mai 1999 împotriva terților cumpărători, primăriei municipiului București și societății "C", reclamanții au cerut judecătoriei sectorului 5 București să constate nulitatea contractului de vânzare. Ei au menționat că contractul a fost încheiat cu fraudarea legii nr. 112/95, deoarece procedura de restituire prevăzută de această lege încă nu era soluționată definitiv. Ei au denunțat de asemenea reaua credință a părților contractante care cunoșteau, în momentul încheierii contractului, demersurile în vederea restituirii bunului.

22. Considerând că terții cumpărători au încheiat contractul respectând dispozițiile legii nr. 112/95 și că erau de bună credință, deoarece reclamanții nu au demonstrat că știau de existența acțiunii în revendicare, tribunalul, printr-o sentință din 13 decembrie 2000, a respins acțiunea acestora din urmă.

23. La apelul și recursul reclamanților, prin două hotărâri din 29 iunie și 14 decembrie 2001, tribunalul București și Curtea de apel București au confirmat această sentință.

7. Cerere de restituire cu aplicarea legii nr. 10/2001

24. Din elementele dosarului reiese că în 2001 reclamanții au depus la Primăria București o cerere de restituire a bunului în litigiu în integralitatea sa. Printr-o scrisoare din 27 mai 2002 Primăria București a respins cererea reclamanților, indicându-le posibilitatea de a primi, pe viitor, o despăgubire pentru pierderea bunului.

8. Noua acțiune în revendicare

25. În 2002 reclamanții au formulat împotriva lui F.V. și F.N. o acțiune în revendicare a bunului. La judecătoria sectorului 5 București ei au reclamat caracterul precar al titlului de proprietate al cumpărătorilor, pe motiv că se baza pe un contract de vânzare încheiat cu statul care era un “non dominus”. Reclamanții s-au bazat de asemenea pe hotărârea definitivă din 31 octombrie 1997 a tribunalului București și pe decizia administrativă din 6 aprilie 1998 a Primăriei București care ordona restituirea bunului. Ei au cerut de asemenea evacuarea lui F.V. și F.N.

26. Pe 9 octombrie 2002 tribunalul le-a respins acțiunea din cauza lipsei unei notificări exprese din partea lor, înainte de 30 septembrie 1996, data încheierii contractului de vânzare, pentru a informa pe F.V. și pe F.N. asupra intenției lor de a revendica bunul.

27. Printr-o hotărâre din 12 februarie 2003 tribunalul București a respins apelul reclamanților la neîntemeiat. Pe 19 septembrie 2003, în urma recursului reclamanților, Curtea de apel București a confirmat sentințele pronunțate în prima și a doua instanță.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE PERTINENTE

28. Dispozițiile legale și jurisprudența interne pertinente sunt descrise în hotărârile *Brumărescu contra României* ([GC] nr. 28342/95, CEDO 1999-VII, pag. 250-256, §§ 31-44), *Străin și alții contra României* (nr. 57001/00, §§ 19-26, 21 iulie 2005), *Păduraru contra României* (nr. 63252/00, §§ 38-53, 1 decembrie 2005) și *Porteanu contra României* (nr. 4596/03, §§ 23-25, 16 februarie 2006).

DE DREPT

I. ASUPRA ÎNCĂLCĂRII INVOCATE LA ARTICOLUL 6 § 1 AL CONVENȚIEI

29. Reclamanții se plâng de lipsa de imparțialitate a tribunalelor care au examinat acțiunea lor în anulare a contractului de vânzare, deoarece acestea ar fi favorizat locatarii care ocupau bunul în litigiu pe toată durata desfășurării procedurii interpretând în mod subiectiv dispozițiile legii nr. 112/95. Ei invocă articolul 6 § 1 al Convenției care prevede următoarele:

“Orice persoană are dreptul la audierea echitabilă a cauzei sale (...) de către un tribunal independent și imparțial, stabilit de lege, care va decide (...) asupra contestațiilor privind drepturile și obligațiile cu caracter civil (...)”.

30. În privința garanției de imparțialitate, Curtea amintește că judecătorii nu trebuie să manifeste părtinire sau prejudecăți personale și că în același timp tribunalul trebuie să ofere garanții suficiente pentru a exclude în această privință orice îndoială legitimă (*Pullar contra Regatului Unit al Marii Britanii*, hotărârea din 10 iunie 1996, *Culegere de hotărâri și decizii* 1996-III, § 30).

31. Presupunând că reclamanții au epuizat căile de atac interne pentru a adresa această plângere la nivel național și deși ar avea unele îndoieli în privința sentințelor

tribunalelor naționale în materie de bună credință a părților, Curtea nu constată, în circumstanțele prezentei spețe, nici-un element subiectiv sau obiectiv de natură să arunce vreo umbră de îndoială asupra imparțialității judecătorilor.

32. Reiese că această parte a cererii este clar neîntemeiată și trebuie să fie respinsă, cu aplicarea articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

I. ASUPRA ÎNCĂLCĂRII INVOCATE A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR.1

33. Reclamanții se plâng că vânzarea apartamentului nr. 3, confirmată prin hotărârea curții de apel București din 10 mai 2001, a încălcat articolul 1 al Protocolului nr. 1, care prevede astfel:

“Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa decât din cauza unei utilități publice și în condițiile prevăzute de lege și principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului pe care îl dețin statele de a pune în vigoare legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosirea bunurilor în conformitate cu interesul general sau pentru a asigura plata impozitelor sau altor contribuții sau amenzilor.”

A. Asupra admisibilității

34. Curtea constată că această cerere nu este clar nefondată în sensul articolului 35 § 3 al Convenției. Ea relevă de altfel că nu se lovește de nici-un alt motiv de inadmisibilitate. Trebuie deci să fie declarată admisibilă.

B. Asupra fondului

35. În opinia Guvernului, chiar dacă decizia litigioasă constituie o ingerință în dreptul de proprietate al reclamanților, aceasta era prevăzută de lege, urmărind un scop legitim și era proporțională. Conform Guvernului autorităților interne și în special curților și tribunalelor le revine dreptul de a interpreta și de a aplica dreptul intern. El consideră că autoritățile naționale sunt în principiu mai bine îndreptățite decât judecătorul internațional să stabilească ceea ce este “de utilitate publică” (*Jahn și alții contra Germaniei*, [GC], nr. 46720/99, 72203/01 și 72552/01, §§ 86 și 91, CEDO 2005-...).

36. În privința proporționalității ingerinței, Guvernul amintește că reclamanții au primit deja în 1987 o despăgubire pentru pierderea bunului și pledează pentru neîncălcarea articolului 1 al Protocolului nr. 1. El invocă în acest sens cauza *Wittek contra Germaniei* (nr.37290/97, § 59, CEDO 2002-X). În ceea ce privește despăgubirea pe care reclamanții ar fi putut să o încaseze în temeiul legii nr. 112/95, el consideră că era vorba despre o despăgubire substanțială, ca în cauza *Constantinescu contra României* (nr.61767/00, 14 septembrie 2004). În fine, el consideră că reclamanții puteau obține o despăgubire în temeiul legii nr. 10/2001, așa cum a fost modificată de legea nr. 247/2005.

37. Reclamanții contestă această teorie. În opinia lor, în ciuda recunoașterii definitive, la 31 octombrie 1997, a dreptului lor de proprietate asupea bunului în litigiu, le este imposibil să evacueze terții cumpărători, care se opun unui contract de vânzare a bunului însuși, confirmat pe 14 decembrie 2001 de Curtea de apel București. Ei consideră că scopul ingerinței nu era legitim, fiind vorba despre protecția drepturilor locatarilor cumpărători. Reclamanții consideră că o despăgubire de circa 2.700 dolari americani (USD) primită în 1987 nu echivalează cu o compensație reală pentru pierderea bunului.

În ceea ce privește calea oferită de legea nr. 10/2001, reclamantii consideră că nu constituie o cale de atac eficientă.

38. Curtea amintește că în cauza *Străin* citată anterior (§§ 39 și 59) ea a considerat că vânzarea de către stat a bunului altuia către terți de bună credință, chiar și atunci când este anterioară confirmării în justiție în mod definitiv a dreptului de proprietate al altuia, combinată cu lipsa totală a despăgubirii, constituia o privare contrară articolului 1 al Protocolului nr. 1.

39. În plus, în cauza *Păduraru* citată anterior (§ 112), Curtea a constatat că statul și-a încălcat obligația pozitivă de a reacționa în timp util și cu coerență în fața chestiunii de interes general pe care o constituie restituirea sau vânzarea imobilelor intrate în posesia sa în temeiul decretelor de naționalizare. Ea a considerat de asemenea că incertitudinea generală creată astfel s-a repercutat asupra reclamantului care s-a aflat în imposibilitatea de a recupera ansamblul bunului său, în condițiile în care dispunea de o sentință definitivă de condamnare a statului să i-l restituie.

40. În cazul în speță Curtea nu vede nici-un motiv pentru care să se îndepărteze de jurisprudența citată anterior, situația de fapt fiind vizibil aceeași. Ca și în cauza *Brumărescu* citată anterior, în prezenta cauză, niște terți au devenit proprietari mai înainte ca dreptul de proprietate al reclamantilor asupra acestui bun să fi făcut obiectul unei confirmări definitive. Și, la fel ca în cauza *Străin* citată anterior, reclamantii au fost recunoscuți drept proprietari legitimi, tribunalele considerând incontestabil titlul lor de proprietate, având în vedere caracterul abuziv al naționalizării.

41. În ceea ce privește afirmația Guvernului conform căreia reclamantii ar fi refuzat să primească o despăgubire cu aplicarea legii nr. 12/95, Curtea constată că decizia

administrativă în chestiune a fost anulată de instanțe, la contestația reclamanților (paragrafele 15-17 de mai sus). În plus, faptul că reclamanții au primit în 1987 o despăgubire pentru pierderea bunului lor, nu ar putea scuti, în prezent, autoritățile de la a se conforma cu executarea sentinței definitive din 31 octombrie 1997 a tribunalului București care a ordonat restituirea bunului reclamanților.

42. Curtea constată că vânzarea bunului reclamanților, în temeiul legii nr. 112/1995, i-a împiedicat să beneficieze de dreptul lor de proprietate și că nici-o despăgubire nu le-a fost acordată pentru această privare. Într-adevăr, deși au depus o cerere de despăgubire în temeiul legii nr.10/2001, reclamanții nu au primit nici până astăzi un răspuns favorabil (paragraful 24 de mai sus).

43. Curtea observă că la 22 iulie 2005 a fost adoptată legea nr. 247/2005 de modificare a legii nr. 10/2001. Această nouă lege acordă un drept la despăgubire la nivelul valorii de piață a bunului care nu poate fi restituit persoanelor care se află în aceeași situație ca a reclamanților. Curtea observă că legea citată anterior propune, pentru persoanele care nu au posibilitatea de a obține restituirea bunului lor în natură, să li se acorde o despăgubire sub forma unei participații, în calitate de acționari la un organism de plasare a valorilor mobiliare OPCVM. În principiu, persoanele îndreptățite să primească o despăgubire pe această cale vor primi titluri de valoare ce vor fi transformate în acțiuni, odată ce societatea va fi cotate la bursă.

44. Curtea constată că la data de 29 decembrie 2005 societatea pe acțiuni *Proprietatea* a fost înscrisă în Registrul Comerțului București. Pentru ca acțiunile emise de această societate să poată face obiectul unei tranzacții pe piața financiară, trebuie să urmeze procedura de agreere din partea Consiliului național al valorilor mobiliare

(“CNVM”). Conform calendarului estimativ al *Proprietatea*, care a fost modificat de mai multe ori, intrarea efectivă în bursă este prevăzută pentru sfârșitul anului 2006.

45. În cazul în speță, presupunând că cererea de restituire formulată de reclamanți în temeiul legii nr. 10/2001 este admisibilă și poate face obiectul unei despăgubiri, Curtea constată că proprietatea nu funcționează în prezent într-un mod care să conducă la acordarea efectivă a unei despăgubiri reclamanților și că cererea acestora întemeiată pe legea mai sus menționată nu a făcut obiectul nici-unei examinări de peste cinci ani. În plus, nici legea nr. 10/2001 nici legea nr. 247/2005 de modificare a acesteia nu ia în calcul prejudiciul suferit din cauza unei lipse prelungite a despăgubirii din partea persoanelor care, la fel ca reclamanții, au fost private de bunurile lor restituite în temeiul unei sentințe definitive.

46. În consecință, Curtea consideră că faptul că reclamanții au fost privați de dreptul lor de proprietate asupra bunului, combinat cu lipsa totală a despăgubirii de aproape nouă ani, i-a făcut să sufere o greutate disproporționată și excesivă, incompatibilă cu dreptul la respectarea bunurilor lor garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1.

Prin urmare, această dispoziție a fost încălcată.

III. ASUPRA APLICĂRII ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

A. Dauna

47. În temeiul articolului 41 al Convenției,

“Dacă Curtea declară că a existat încălcarea Convenției sau Protoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți contractante nu permite să se șteargă decât incomplet

consecințele acestei încălcări, Curtea acordă părții vătămate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

48. Cu titlu principal, reclamanții cer restituirea bunului în litigiu. Ei doresc să primească, în caz de nerestituire, o sumă corespunzătoare cu valoarea actuală a bunului lor, și anume, conform unui raport de expertiză supus atenției Curții la 1 septembrie 2005, 235.762 euro (EUR). Ei cer de asemenea 100.000 euro pentru privarea de proprietate suferită timp de zece ani. Ei cer în final 100.000 euro cu titlu de daună morală.

49. Guvernul consideră că valoarea de piață a bunului este de 126.778 euro. El prezintă opinia unui expert imobiliar în acest sens. În privința sumei reprezentând privarea de proprietate timp de zece ani, el consideră că în principiu nu trebuie să se acorde o asemenea despăgubire și invocă, între altele, cauza *Popescu Nasta contra României* (nr. 33355/96, § 62, 7 ianuarie 2003). În ceea ce privește prejudiciul moral, el afirmă că hotărârea ar putea constitui, în sine, o reparație satisfăcătoare a prejudiciului moral suferit.

50. În observațiile lor de răspuns, reclamanții contestă “punctul de vedere” supus atenției de către expertul Guvernului și consideră că nu există nici-o bază legală pentru ca un expert să verifice o expertiză efectuată deja de un alt expert tehnic imobiliar autorizat. În opinia reclamanților expertul Guvernului ar fi putut efectua o altă expertiză pentru a stabili valoarea de piață a bunului în litigiu.

51. În circumstanțele speței, Curtea consideră că restituirea apartamentului cu nr. 3 al casei situată la nr. 15 în str. Dr. Eugen Iosif în București și a terenului aferent (180 m²), așa cum a fost ordonată de hotărârea din 31 octombrie 1997, a tribunalului București, ar pune reclamanții pe cât posibil într-o situație echivalentă cu cea în care s-ar

afla dacă cerințele articolului 1 al Protocolului nr. 1 n-ar fi fost încălcate. Dacă statul pârât nu va proceda la o asemenea restituire în termen de trei luni din ziua în care prezenta hotărâre va fi devenit definitivă, Curtea decide că va trebui să plătească interesaților, pentru dauna materială, o sumă corespunzătoare valorii actuale a bunului.

52. Asupra acestui punct Curtea constată cu interes că legea nr. 247/2005 privind modificarea legii nr.10/2001 asupra restituirii bunurilor naționalizate atât legal cât și ilegal, intrată în vigoare la 19 iulie 2005, aplică principiile exprimate în jurisprudența internațională, judiciară sau arbitrară pe tema reparațiilor datorate în caz de acțiuni ilicite și confirmate în mod constant de ea însăși în jurisprudența sa referitoare la privările ilegale sau *de facto* (*Papamichalopoulos contra Greciei* (reparație echitabilă), hotărârea din 31 octombrie 1995, seria A nr. 330-B, pag. 59-61, §§ 36-39, *Zubani contra Italiei*, hotărârea din 7 august 1996, *Culegere de hotărâri și decizii* 1996-IV, pag. 1078, § 49, și *Brumărescu contra României* (reparație echitabilă) citat anterior, §§ 22 și 23).

53. Într-adevăr, noua lege califică drept abuzive naționalizările făcute de regimul comunist și prevede obligația de restituire a unui bun scos din patrimoniul unei persoane în urma unei asemenea privări. În caz de imposibilitate de restituire de exemplu din cauza vânzării bunului unui terț de bună credință, legea acordă o despăgubire la nivelul valorii de piață a bunului în momentul acordării (titlul I, secțiunea I, articolele 1, 16 și 43 ale legii).

54. Curtea observă că “punctul de vedere” supus atenției de către expertul Guvernului este bazat de o valoare ipotetică, din moment ce expertul nu a vizitat respectivul bun. Ținând cont de expertiza prezentată de reclamant și de

informațiile de care dispune Curtea asupra prețurilor de pe piața imobiliară locală, ea estimează valoarea de piață actuală a bunului la 150.000 euro.

55. În plus, Curtea consideră că evenimentele în cauză au adus atingeri grave dreptului reclamanților la respectarea bunului lor, pentru care suma de 5.000 euro reprezintă o reparație echitabilă a prejudiciului moral suferit.

56. În privința sumelor cerute cu titlu de privare de proprietate suferită, Curtea nu ar putea face speculații asupra posibilității și venitului obținut dintr-o chirie a apartamentului respectiv (*Buzatu contra României*, nr. 34642/97, § 18, 27 ianuarie 2005).

B. Cheltuieli și taxe

57. Cu titlu de cheltuieli ei cer 3.755 euro pe care le împart după cum urmează: 1.747 euro pentru cheltuielile de judecată legate de procedura internă, 110 euro pentru expertiza tehnică imobiliară și 77 euro pentru cheltuielile de traducere. Ei supun atenției acte doveditoare în acest sens. În fine ei cer 1.821 euro cu titlu de onorarii pentru avocat. Ei afirmă că au trimis un act doveditor pentru onorariile avocatului.

58. Guvernul subliniază lipsa de acte doveditoare pentru onorariile avocatului și cere respingerea cererii de rambursare a reclamanților în acest sens.

59. Curtea amintește că conform jurisprudenței sale, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor și taxelor sale decât în măsura în care li s-a stabilit caracterul real, necesitatea și caracterul rezonabil al valorii lor. Ea constată că pe 6 septembrie 2005 grefa Curții a primit actele doveditoare pentru cheltuielile mai sus menționate, cu excepția actelor doveditoare referitoare la onorariile avocatului.

60. Ținând cont de elementele aflate în posesia sa și de criteriile mai sus menționate, Curtea consideră rezonabilă suma de 2.784 euro și o acordă reclamanților.

C. Dobânzi moratorii

61. Curtea consideră adecvat să bazeze rata dobânzilor moratorii pe baza ratei dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii centrale europene majorată cu un procent de trei puncte.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară cererea admisibilă în privința plângerii inspirată din articolul 1 al Protocolului nr. 1 și inadmisibilă pentru restul;
2. Decide că s-a încălcat articolul 1 al Protocolului nr.1;
3. Decide
  - a) că statul pârât trebuie să restituie reclamanților apartamentul nr. 3 al casei situate la nr. 15, str. Dr. Eugen Iosif, la București, precum și terenul aferent, în termen de trei luni începând din ziua în care prezenta sentință va deveni definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției;
  - b) că în cazul neefectuării acestei restituiri, statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în aceeași perioadă de trei luni, 150.000 euro (una sută cinci zeci mii euro) pentru dauna materială, plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit;
4. Decide că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în aceleași trei luni, sumele următoare:
  - a) 5000 euro (cinci mii euro) pentru prejudiciul moral;
  - b) 2.784 euro (două mii șapte sute optzeci și patru euro) pentru cheltuieli și taxe;
5. Decide că sumele respective vor fi transformate în moneda statului pârât la cursul aplicabil la data plății;

6. Decide că începând de la expirarea respectivului termen și până la plată, această sumă se va mări cu o dobândă simplă la o rată egală cu cea de împrumut marginal a Băncii centrale europene aplicabil în această perioadă, mărit cu un procent de trei puncte;
7. Respinge cererea de reparație echitabilă pentru restul.

Redactată în franceză, apoi comunicată în scris la data de 9 noiembrie 2006 cu aplicarea articolului 77 §§ 2 și 3 al regulamentului.

Vincent Berger

Boštjan M. Zupancic

Grefier

Președinte